

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 90/25

U Luxembourggu 10. srpnja 2025.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-797/23 | Meta Platforms Ireland (Pravična naknada)

Nezavisni odvjetnik M. Szpunar: države članice mogu donijeti mjere potpore kako bi osigurale djelotvornost prava izdavača informativnih publikacija, pod uvjetom da te mjere ne ugrožavaju slobodu ugovaranja

Digitalna revolucija znatno je preobrazila medijski sektor, a posebno sektor tiskanih medija, koji je suočen s promjenom navika korisnika, razvojem internetskih usluga pregleda tiska i konkurencijom novih digitalnih kanala. Te su transformacije dovele do drastičnog pada prihoda izdavača, ugrožavajući njihov poslovni model i njihovu ključnu ulogu u demokratskim društvima. Kako bi se to ispravilo, poduzeto je nekoliko zakonodavnih inicijativa, uključujući odredbe Europske unije kojima se uvode nova prava intelektualnog vlasništva u korist izdavača informativnih publikacija. Međutim, te su mjere izazvale ozbiljne kritike u pogledu svoje učinkovitosti i zakonitosti.

Od Suda se u ovom predmetu traži da odluči o usklađenosti talijanskog zakonodavstva kojim se prenosi Direktiva o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu (u daljnjem tekstu: Direktiva)¹. Tom se direktivom uvodi posebno srodno pravo u korist izdavača informativnih publikacija za internetsko korištenje njihovih publikacija od strane pružatelja usluga informacijskog društva (PUID), kao što je društvo Meta Platforms Ireland Limited (Meta).

Društvo Meta, koje, među ostalim, upravlja društvenom mrežom Facebook, podnijelo je tužbu Okružnom upravnom sudu za Lacij (Italija) radi poništenja odluke talijanskog regulatornog tijela za komunikacije (AGCOM). Društvo Meta osporava usklađenost te odluke i primjenjivog talijanskog zakonodavstva s pravom Unije, osobito s Direktivom i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

Smatrajući da ta pitanja izazivaju dvojbe u pogledu tumačenja prava Unije, talijanski sud odlučio je uputiti Sudu zahtjev za prethodnu odluku. Među ostalim, postavlja pitanje o prirodi tog prava, obvezama nametnutima PUID-ovima te ulozi dodijeljenoj talijanskom regulatornom tijelu (AGCOM) u okviru pregovora između izdavača i platformi.

U svojem mišljenju koje je danas iznio nezavisni odvjetnik Maciej Szpunar smatra da **prava koja je zakonodavac Unije namjeravao dodijeliti izdavačima informativnih publikacija nemaju opću prirodu autorskih ili drugih srodnih prava**. Naime, njihov se cilj ne sastoji samo od toga da se izdavačima informativnih publikacija omogući da se usprotive tomu da PUID-ovi koriste njihove publikacije bez financijske naknade. To bi moglo biti štetnije za izdavače nego za PUID-ove. Umjesto toga, njima se nastoje utvrditi uvjeti pod kojima se te publikacije stvarno koriste, pri čemu bi se izdavačima omogućilo da ostvare pravičan udio u prihodima PUID-ova od tog korištenja.

Države članice stoga su trebale raspolagati manevarskim prostorom kako bi osigurale djelotvornost tih prava. Stoga **mjere** kao što je obveza PUID-ova da pokrenu pregovore, da pruže određene informacije ili da ne smanje vidljivost sadržaja izdavača tijekom tih pregovora **načelno nisu protivne Direktivi jer ne obvezuju na sklapanje ugovora ili plaćanje bez stvarnog ili predviđenog korištenja**.

Ovlasti dodijeljene AGCOM-u, uključujući utvrđivanje indikativnih kriterija za naknade, rješavanje neslaganja i nadzor nad obvezom informiranja, prihvatljive su ako ostaju u okviru pružanja pomoći i ne lišavaju stranke njihove slobode ugovaranja. Tim se mehanizmima nastoji ponovno uspostaviti ravnoteža na tržištu koje obilježava velika asimetrija

između platformi i izdavača.

Naposljetku, prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, tako uvedena ograničenja ne ugrožavaju slobodu poduzetništva zaštićenu Poveljom jer se njima nastoji postići cilj od općeg interesa koji priznaje europski zakonodavac: jačanje gospodarske održivosti tiska kao ključnog stupa demokracije.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Snimke s čitanja mišljenja dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ [Direktiva \(EU\) 2019/790](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu.